

Warszawa, dnia 14 czerwca 2023 r.

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W WARSZAWIE**

WOOŚ-II.4222.3.2022.MP.18

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 113 § 1, w związku z art. 126 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775, ze zm., zwanej dalej „Kpa”), po rozpoznaniu wniosku z dnia 22 maja 2023 r., znak: O/WA.I-2.5302.2.2023.JFI, Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, reprezentowanego przez Pana Bartłomieja Ratyńskiego,

postanawiam

sprostować na wniosek oczywiste omyłki pisarskie w postanowieniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie (zwanego dalej „Regionalnym Dyrektorem”) z dnia 9 maja 2023 r., znak: WOOŚ-II.4222.3.2022.MP.16, uzgadniającym warunki realizacji przedsięwzięcia pod nazwą: pn.: *Budowa autostrady A2 Warszawa - Kukuryki na odcinku obw. Siedlec - węzeł „Cicibór” (z węzłem) Odcinek VII od km 580+190 do km ok. 598+216 z węzłem „Łukowisko” o długości ok. 18,026 km, w ten sposób, że:*

1. pkt 2.62 sentencji postanowienia uzgadniającego o brzmieniu:

„Dla terenu województwa lubelskiego pkt 2.1.1. otrzymuje brzmienie: Pięcioletni monitoring szczegółowy, należy rozpocząć w kolejnym roku po przedłożeniu analizy porealizacyjnej, potwierdzającej prawidłowość wykonania poszczególnych elementów i nasadzeń, jednak nie wcześniej niż rok po oddaniu do użytkowania odcinków VI, VII i VIII. Wyniki monitoringu szczegółowego, po każdym etapie badań, należy przysyłać do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w postaci raportu. Zakres monitoringu szczegółowego obejmuje; Dla terenu województwa mazowieckiego pkt 2.1.1. otrzymuje brzmienie: „Trzyletni monitoring, prowadzony licząc od dnia oddania przedsięwzięcia do użytkowania, którego wyniki należy przesyłać do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, każdorazowo w postaci rocznego raportu, nie później niż do końca lutego za okres minionego roku kalendarzowego, w zakresie następujących zagadnień:”

otrzymuje brzmienie:

„Dla terenu województwa lubelskiego i mazowieckiego pkt 2.1.1. otrzymuje brzmienie: Trzyletni monitoring, prowadzony licząc od dnia oddania przedsięwzięcia do użytkowania, którego wyniki należy przesyłać do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, każdorazowo w postaci rocznego raportu, nie później niż do końca lutego za okres minionego roku kalendarzowego, w zakresie następujących zagadnień:”

2. pkt 2.63 sentencji postanowienia uzgadniającego o brzmieniu:

„Dla terenu województwa lubelskiego pkt 2.1.1.1. otrzymuje brzmienie: „Śmiertelność ptaków i nietoperzy w okresie od początku kwietnia do końca października tj. w okresie największej aktywności ptaków i nietoperzy. Monitoringiem należy objąć odcinki A2 przecinające zidentyfikowane, na etapie raportu, szlaki migracji nietoperzy.”

Dla terenu województwa mazowieckiego pkt 2.1.1.1. otrzymuje brzmienie: „Śmiertelności ptaków i nietoperzy na skutek kolizji z pojazdami, szczególnie gatunków o niskiej rozrodczości, prowadzony w I, III i V roku po oddaniu drogi do eksploatacji. Monitoring śmiertelności nietoperzy należy prowadzić w wybranych odcinkach o długości ok. 1 km. Wyniki monitoringu przedstawić w formie tabelarycznej z podziałem na następujące kolumny: nazwa polska gatunku (jeśli istnieje), nazwa łacińska gatunku, miejsce kolizji (kilometraż), informacja o zastosowanych środkach łagodzących w decyzji środowiskowej, czas, komentarz z oceną,”

otrzymuje brzmienie:

„Dla terenu województwa lubelskiego i mazowieckiego pkt 2.1.1.1. otrzymuje brzmienie: Śmiertelności ptaków i nietoperzy na skutek kolizji z pojazdami, szczególnie gatunków o niskiej rozrodczości, prowadzony w okresie od początku kwietnia do końca października tj. w okresie największej aktywności ptaków i nietoperzy, w I, III i V roku po oddaniu drogi do eksploatacji. Monitoring śmiertelności nietoperzy należy prowadzić w wybranych odcinkach o długości ok. 1 km. Wyniki monitoringu przedstawić w formie tabelarycznej z podziałem na następujące kolumny: nazwa polska gatunku (jeśli istnieje), nazwa łacińska gatunku, miejsce kolizji (kilometraż), informacja o zastosowanych środkach łagodzących w decyzji środowiskowej, czas, komentarz z oceną,”

3. pkt 2.64 sentencji postanowienia uzgadniającego o brzmieniu:

„Dla terenu województwa mazowieckiego pkt 2.1.1.2. otrzymuje brzmienie: „Monitoring wraz z oceną skuteczności i intensywności użytkowania przejść dla zwierząt przez poszczególne gatunki (grupy gatunków o zbliżonej ekologii gatunku), kontrolę stanu przejść oraz ocenę utrzymania przejść, w tym szpalerów drzew naprowadzających zwierzęta na przejścia, monitoring otoczenia przejść oraz aktywności ludzi na przejściach, w tym aktywności kłusowniczej (wyniki) oraz myśliwskiej (ambony), należy prowadzić w następującym zakresie i zgodnie z poniższą metodyką:

1) ocena skuteczności i intensywności użytkowania przejść dla średnich i dużych zwierząt:

a) metodyka: identyfikacja gatunków oraz określenie ich liczebności i kierunków przemieszczania w trakcie tropień na specjalnie wykonanych pasach piaszczystych (o ile jest technicznie ich wykonanie), całej powierzchni przejść oraz w bezpośrednim otoczeniu obiektów (w promieniu 50 m); dodatkowa identyfikacja wszelkich śladów obecności zwierząt z oznaczaniem gatunków w oparciu o odchody, ślady uszkodzenia roślinności, ścieżki migracji, nory etc.; pasy piaszczyste należy wykonać z mieszanki drobno- i średnioziarnistego, ostrego piasku, zapewniającego czytelność tropów kluczowych gatunków; pasy zlokalizowane w centralnej części obiektów, na całej szerokości stref przeznaczonych dla zwierząt, min. szer. pasa 2,0 m, grubość warstwy 8 cm;

Harmonogram:

- II, III, V rok po oddaniu drogi do eksploatacji, kontrole co 30 dni, przez okres całego roku, każda kontrola składa się z wizyty wstępnej (w trakcie której należy zatrzeć wszelkie ślady obecności zwierząt) i kontroli właściwej, przeprowadzonej po 5-7 dniach (w trakcie której następuje identyfikacja śladów obecności zwierząt);
- II, III, V rok po oddaniu drogi do eksploatacji, dodatkowe kontrole (sesje specjalne) co 7 dni, w okresie wiosennym (15.III-15.V) oraz jesiennym (15.IX-15.XI) – po każdej kontroli należy zatrzeć wszelkie ślady obecności zwierząt;
- II, III, V rok po oddaniu drogi do eksploatacji – przeprowadzenie sesji zimowych – w przypadku korzystnych warunków do prowadzenia tropień na śniegu, identyfikacja tropów zwierząt w bezpośrednim otoczeniu obiektu (w strefach naprowadzania do przejść z zalegającą pokrywą śnieżną), przeprowadzona najwcześniej po 3 dniach od ustania opadów i następnie powtarzana co 7 dni – w okresie gdy pokrywa pozwala na odczyt tropów, identyfikację należy przeprowadzić na transektach przecinających strefy naprowadzania zwierząt, zlokalizowanych możliwie najbliżej krawędzi przejść, po każdej kontroli tropy należy zatrzeć w pasie objętym kontrolą;

b) metodyka: identyfikacja gatunków i osobników w trakcie obserwacji przy pomocy kamer automatycznych (fotopułapek), instalowanych na konstrukcji wsporczej ekranów (przejścia górne) oraz ścianach zewnętrznych (przejścia dolne); fotopułapki muszą obejmować zasięgiem (czujniki ruchu, doświetlacze IR) całą szerokość przejść, dlatego w razie potrzeby należy zastosować dodatkowe kamery na słupie zlokalizowanym w centralnej części obiektu; kamery muszą posiadać autonomiczne zasilanie pozwalające na min. 7 dni ciągłej pracy oraz zabezpieczenia antykradzieżowe;

Harmonogram: II, III V rok po oddaniu drogi do eksploatacji, sesje ciągłe w okresie wiosennym (15.III-15.V) oraz jesiennym (15.IX-15.XI) – kontrole kamer (wymiana baterii, nośników danych) należy zsynchronizować z kontrolami na pasach piaszczystych;

2) ocena intensywności i częstotliwości użytkowania przejść dla średnich i dużych zwierząt z określeniem liczby osobników:

metodyka: identyfikacja gatunków i osobników w trakcie obserwacji przy pomocy kamer automatycznych (fotopułapek), instalowanych na konstrukcji wsporczej ekranów (przejścia górne) oraz ścianach zewnętrznych (przejścia dolne); fotopułapki muszą obejmować zasięgiem (czujniki ruchu, doświetlacze IR) całą szerokość przejść, dlatego w razie potrzeby należy zastosować dodatkowe kamery na słupie zlokalizowanym w centralnej części obiektu oraz w rejonie asfaltowych dróg serwisowych; kamery muszą posiadać autonomiczne zasilanie pozwalające na min. 7 dni ciągłej pracy oraz zabezpieczenia antykradzieżowe;

Harmonogram: II, III i V rok po oddaniu drogi do eksploatacji, sesje ciągłe w okresie wiosennym (15.III-15.V) oraz jesiennym (15.IX-15.XI) – kontrole kamer (wymiana baterii, nośników danych) należy zsynchronizować z kontrolami na pasach piaszczystych;

3) ocena skuteczności i intensywności użytkowania przejść dla małych zwierząt:

metodyka: identyfikacja gatunków oraz określenie ich liczebności i kierunków przemieszczania w trakcie tropień na specjalnie wykonanych pasach piaszczystych; dodatkowa identyfikacja wszelkich śladów obecności zwierząt z oznaczaniem gatunków w oparciu o odchody, ślady uszkodzenia roślinności, ścieżki migracji, nory etc.; pasy piaszczyste należy wykonać z mieszanki drobno- i średnioziarnistego, ostrego piasku, zapewniającego czytelność tropów kluczowych gatunków; pasy zlokalizowane przy wylotach obiektów, na całej szerokości stref przeznaczonych dla zwierząt (dno przepustu lub półki), min. szer. pasa 0,4 m, grubość warstwy min 3 cm;

Harmonogram:

- II, III, V rok po oddaniu drogi do eksploatacji, kontrole co 30 dni, przez okres całego roku, każda kontrola składa się z wizyty wstępnej (w trakcie której należy zatrzeć wszelkie ślady obecności zwierząt) i kontroli właściwej, przeprowadzonej po 5-7 dniach (w trakcie której następuje identyfikacja śladów obecności zwierząt);
- II, III, V rok po oddaniu drogi do eksploatacji, dodatkowe kontrole (sesje specjalne) co 7 dni, w okresie wiosennym (15.III-15.V) oraz jesiennym (15.IX-15.XI) – po każdej kontroli należy zatrzeć wszelkie ślady obecności zwierząt;

4) ocena skuteczności i intensywności użytkowania przejść dla płazów:

metodyka: identyfikacja gatunków oraz określenie ich liczebności i kierunków przemieszczania w trakcie bezpośrednich obserwacji oraz poprzez stosowanie tymczasowych pułapek z ogrodzeniami (przepusty suche);

Harmonogram: II, III, V rok po oddaniu drogi do eksploatacji, kontrole codzienne, w porze wieczornej i nocnej, przez cały okres trwania sezonowych migracji wiosennych wszystkich gatunków potwierdzonych w otoczeniu przejścia, początek migracji należy wyznaczyć przez prowadzenie wstępnych obserwacji warunków pogodowych i przebiegu hibernacji; stosowanie tymczasowych pułapek wymaga bezwzględnie codziennych kontroli i uwalniania osobników, w przypadku szczytu masowych migracji ropuch i żab pułapki należy kontrolować min 2-krotnie w ciągu doby – rano i wieczorem;

5) ocena stanu technicznego, drożności i zagospodarowania przejść:

metodyka: ekspercka ocena stanu technicznego i środowiskowych uwarunkowań przejścia - na podstawie obserwacji terenowych, z uwzględnieniem: oceny udatności i stanu rozwoju roślinności naprowadzającej i osłonowej, oceny stanu i skuteczności dodatkowych struktur naprowadzających i siedliskotwórczych (karpy, głązy) oraz stanu zabezpieczeń (szczelność ogrodzeń, zabezpieczenia przed przejazdami); identyfikacja śladów niepożądanego aktywności ludzi (przejazdy, piesi, aktywność rekreacyjna) w strefach przeznaczonych dla zwierząt, wraz z oceną jej intensywności i wskazaniem możliwości ew. ograniczania;

Harmonogram: II, III, V rok po oddaniu drogi do eksploatacji - ocena przeprowadzona min 1 raz w roku, w sezonie wegetacyjnym – z podsumowaniem dla każdego roku, w trakcie opracowywania raportów merytorycznych;

6) ocena szczelności ogrodzeń ochronno-naprowadzających:

metodyka: identyfikacja wszelkich uszkodzeń eksploatacyjnych, usterek montażowych i innych nieszczelności w ogrodzeniach, przeprowadzana w trakcie pieszych kontroli wzdłuż zewnętrznych krawędzi ogrodzeń, na całej ich długości; szczególne uwzględnienie połączeń ogrodzeń z przejściami dla zwierząt, zabezpieczeń w miejscach przekraczania rowów oraz zabezpieczeń bram i furtek;

Harmonogram: II, III i V rok po oddaniu drogi do eksploatacji - kontrola 1 raz w roku, przed rozpoczęciem sezonowych migracji płazów; dodatkowe zbieranie informacji w trakcie bieżących kontroli przejść; ekspercka ocena z formułowaniem wniosków i zaleceń zmian - dla każdego roku, w trakcie opracowywania raportów merytorycznych; wszelkie stwierdzone nieszczelności mogące skutkować istotnymi zagrożeniami dla bezpieczeństwa ruchu oraz śmiertelności zwierząt (w tym płazów) – powinny być zgłaszane w trybie natychmiastowym do oddziału/rejonu GDDKiA.

7) monitoring śmiertelności zwierząt na asfaltowych drogach równoległych:

Harmonogram: II, III, V rok po oddaniu drogi do eksploatacji – sesje wiosenne i jesienne – polegające na codziennym przejechaniu dróg oznakowanym samochodem (rano i wieczorem) w celu identyfikacji martwych zwierząt. Zalecane są sesje minimum 2-tygodniowe uwzględniające okres masowej migracji płazów. Dodatkowo należy wykonać sesję letnią w okresie masowej migracji młodych ropuch szczególnie narażonych na drogach asfaltowych (również sesja 2-tygodniowa).”.

otrzymuje brzmienie:

„Dla terenu województwa lubelskiego i mazowieckiego pkt 2.1.1.2. otrzymuje brzmienie: Monitoring wraz z oceną skuteczności i intensywności użytkowania przejść dla zwierząt przez poszczególne gatunki (grupy gatunków o zbliżonej ekologii gatunku), kontrolę stanu przejść oraz ocenę utrzymania przejść, w tym szpalerów drzew naprowadzających zwierzęta na przejścia, monitoring otoczenia przejść oraz aktywności ludzi na przejściach, w tym aktywności kłusowniczej (wnyki) oraz myśliwskiej (ambony), należy prowadzić w następującym zakresie i zgodnie z poniższą metodyką:

1) ocena skuteczności i intensywności użytkowania przejść dla średnich i dużych zwierząt:

a) metodyka: identyfikacja gatunków oraz określenie ich liczebności i kierunków przemieszczania w trakcie tropień na specjalnie wykonanych pasach piaszczystych (o ile jest techniczne ich wykonanie), całej powierzchni przejść oraz w bezpośrednim otoczeniu obiektów (w promieniu 50 m); dodatkowa identyfikacja wszelkich śladów obecności zwierząt z oznaczaniem gatunków w oparciu o odchody, ślady uszkodzenia roślinności, ścieżki migracji, nory etc.; pasy piaszczyste należy wykonać z mieszanki drobno- i średnioziarnistego, ostrego piasku, zapewniającego czytelność tropów kluczowych gatunków; pasy zlokalizowane w centralnej części obiektów, na całej szerokości stref przeznaczonych dla zwierząt, min. szer. pasa 2,0 m, grubość warstwy 8 cm;

Harmonogram:

– II, III, V rok po oddaniu drogi do eksploatacji, kontrole co 30 dni, przez okres całego roku, każda kontrola składa się z wizyty wstępnej (w trakcie której należy zatrzeć wszelkie ślady obecności

zwierząt) i kontroli właściwej, przeprowadzonej po 5-7 dniach (w trakcie której następuje identyfikacja śladów obecności zwierząt);

- II, III, V rok po oddaniu drogi do eksploatacji, dodatkowe kontrole (sesje specjalne) co 7 dni, w okresie wiosennym (15.III-15.V) oraz jesiennym (15.IX-15.XI) – po każdej kontroli należy zatrzeć wszelkie ślady obecności zwierząt;
  - II, III, V rok po oddaniu drogi do eksploatacji – przeprowadzenie sesji zimowych – w przypadku korzystnych warunków do prowadzenia tropień na śniegu, identyfikacja tropów zwierząt w bezpośrednim otoczeniu obiektu (w strefach naprowadzania do przejść z zalegającą pokrywą śnieżną), przeprowadzona najwcześniej po 3 dniach od ustania opadów i następnie powtarzana co 7 dni – w okresie gdy pokrywa pozwala na odczyt tropów, identyfikację należy przeprowadzić na transektach przecinających strefy naprowadzania zwierząt, zlokalizowanych możliwie najbliżej krawędzi przejść, po każdej kontroli tropy należy zatrzeć w pasie objętym kontrolą;
- b) metodyka: identyfikacja gatunków i osobników w trakcie obserwacji przy pomocy kamer automatycznych (fotopułapek), instalowanych na konstrukcji wsporczej ekranów (przejścia górne) oraz ścianach zewnętrznych (przejścia dolne); fotopułapki muszą obejmować zasięgiem (czujniki ruchu, doświetlacze IR) całą szerokość przejść, dlatego w razie potrzeby należy zastosować dodatkowe kamery na słupie zlokalizowanym w centralnej części obiektu; kamery muszą posiadać autonomiczne zasilanie pozwalające na min. 7 dni ciągłej pracy oraz zabezpieczenia antykradzieżowe;

Harmonogram: II, III V rok po oddaniu drogi do eksploatacji, sesje ciągłe w okresie wiosennym (15.III-15.V) oraz jesiennym (15.IX-15.XI) – kontrole kamer (wymiana baterii, nośników danych) należy zsynchronizować z kontrolami na pasach piaszczystych;

2) ocena intensywności i częstotliwości użytkowania przejść dla średnich i dużych zwierząt z określeniem liczby osobników:

metodyka: identyfikacja gatunków i osobników w trakcie obserwacji przy pomocy kamer automatycznych (fotopułapek), instalowanych na konstrukcji wsporczej ekranów (przejścia górne) oraz ścianach zewnętrznych (przejścia dolne); fotopułapki muszą obejmować zasięgiem (czujniki ruchu, doświetlacze IR) całą szerokość przejść, dlatego w razie potrzeby należy zastosować dodatkowe kamery na słupie zlokalizowanym w centralnej części obiektu oraz w rejonie asfaltowych dróg serwisowych; kamery muszą posiadać autonomiczne zasilanie pozwalające na min. 7 dni ciągłej pracy oraz zabezpieczenia antykradzieżowe;

Harmonogram: II, III i V rok po oddaniu drogi do eksploatacji, sesje ciągłe w okresie wiosennym (15.III-15.V) oraz jesiennym (15.IX-15.XI) – kontrole kamer (wymiana baterii, nośników danych) należy zsynchronizować z kontrolami na pasach piaszczystych;

3) ocena skuteczności i intensywności użytkowania przejść dla małych zwierząt:

metodyka: identyfikacja gatunków oraz określenie ich liczebności i kierunków przemieszczania w trakcie tropień na specjalnie wykonanych pasach piaszczystych; dodatkowa identyfikacja wszelkich śladów obecności zwierząt z oznaczaniem gatunków w oparciu o odchody, ślady uszkodzenia roślinności, ścieżki migracji, nory etc.; pasy piaszczyste należy wykonać z mieszanki drobno- i średnioziarnistego, ostrego piasku, zapewniającego czytelność tropów kluczowych gatunków; pasy zlokalizowane przy wylotach obiektów, na całej szerokości stref przeznaczonych dla zwierząt (dno przepustu lub półki), min. szer. pasa 0,4 m, grubość warstwy min 3 cm;

Harmonogram:

- II, III, V rok po oddaniu drogi do eksploatacji, kontrole co 30 dni, przez okres całego roku, każda kontrola składa się z wizyty wstępnej (w trakcie której należy zatrzeć wszelkie ślady obecności zwierząt) i kontroli właściwej, przeprowadzonej po 5-7 dniach (w trakcie której następuje identyfikacja śladów obecności zwierząt);
- II, III, V rok po oddaniu drogi do eksploatacji, dodatkowe kontrole (sesje specjalne) co 7 dni, w okresie wiosennym (15.III-15.V) oraz jesiennym (15.IX-15.XI) – po każdej kontroli należy zatrzeć wszelkie ślady obecności zwierząt;

4) ocena skuteczności i intensywności użytkowania przejść dla płazów:

metodyka: identyfikacja gatunków oraz określenie ich liczebności i kierunków przemieszczania w trakcie bezpośrednich obserwacji oraz poprzez stosowanie tymczasowych pułapek z ogrodzeniami (przepusty suche);

Harmonogram: II, III, V rok po oddaniu drogi do eksploatacji, kontrole codzienne, w porze wieczornej i nocnej, przez cały okres trwania sezonowych migracji wiosennych wszystkich gatunków potwierdzonych w otoczeniu przejścia, początek migracji należy wyznaczyć przez prowadzenie wstępnych obserwacji warunków pogodowych i przebiegu hibernacji; stosowanie tymczasowych pułapek wymaga bezwzględnie codziennych kontroli i uwalniania osobników, w przypadku szczytu masowych migracji ropuch i żab pułapki należy kontrolować min 2-krotnie w ciągu doby – rano i wieczorem;

5) ocena stanu technicznego, drożności i zagospodarowania przejść:

metodyka: ekspercka ocena stanu technicznego i środowiskowych uwarunkowań przejścia - na podstawie obserwacji terenowych, z uwzględnieniem: oceny udatności i stanu rozwoju roślinności naprowadzającej i osłonowej, oceny stanu i skuteczności dodatkowych struktur naprowadzających i siedliskotwórczych (karpy, głazy) oraz stanu zabezpieczeń (szczelność ogrodzeń, zabezpieczenia przed przejazdami); identyfikacja śladów niepożądanego aktywności ludzi (przejazdy, piesi, aktywność rekreacyjna) w strefach przeznaczonych dla zwierząt, wraz z oceną jej intensywności i wskazaniem możliwości ew. ograniczania;

Harmonogram: II, III, V rok po oddaniu drogi do eksploatacji - ocena przeprowadzona min 1 raz w roku, w sezonie wegetacyjnym – z podsumowaniem dla każdego roku, w trakcie opracowywania raportów merytorycznych;

6) ocena szczelności ogrodzeń ochronno-naprowadzających:

metodyka: identyfikacja wszelkich uszkodzeń eksploatacyjnych, usterek montażowych i innych nieuszczelności w ogrodzeniach, przeprowadzana w trakcie pieszych kontroli wzdłuż zewnętrznych krawędzi ogrodzeń, na całej ich długości; szczególne uwzględnienie połączeń ogrodzeń z przejściami dla zwierząt, zabezpieczeń w miejscach przekraczania rowów oraz zabezpieczeń bram i furtek;

Harmonogram: II, III i V rok po oddaniu drogi do eksploatacji - kontrola 1 raz w roku, przed rozpoczęciem sezonowych migracji płazów; dodatkowe zbieranie informacji w trakcie bieżących kontroli przejść; ekspercka ocena z formułowaniem wniosków i zaleceń zmian - dla każdego roku, w trakcie opracowywania raportów merytorycznych; wszelkie stwierdzone nieuszczelności mogące skutkować istotnymi zagrożeniami dla bezpieczeństwa ruchu oraz śmiertelności zwierząt (w tym płazów) – powinny być zgłaszane w trybie natychmiastowym do oddziału/rejonu GDDKiA.

7) monitoring śmiertelności zwierząt na asfaltowych drogach równoległych:

Harmonogram: II, III, V rok po oddaniu drogi do eksploatacji – sesje wiosenne i jesienne – polegające na codziennym przejechaniu dróg oznakowanym samochodem (rano i wieczorem) w celu identyfikacji martwych zwierząt. Zalecane są sesje minimum 2-tygodniowe uwzględniające okres masowej migracji płazów. Dodatkowo należy wykonać sesję letnią w okresie masowej migracji młodych ropuch szczególnie narażonych na drogach asfaltowych (również sesja 2-tygodniowa).”.

4. pkt 2.65 sentencji postanowienia uzgadniającego o brzmieniu:

„Dla terenu województwa lubelskiego pkt 2.1.1.3. otrzymuje brzmienie: „Kontrole miejsc przeniesienia na stanowiska zastępcze herpetofauny, uwzględniającą stan przed jej przeniesieniem, szacunkową liczebność danego gatunku oraz trendy w populacji. Ponadto badaniami należy objąć zbiorniki zastępcze dla płazów, wykonane w ramach inwestycji, przede wszystkim w zakresie obecności wody i zasiedlenia przez płazy.”

Dla terenu województwa mazowieckiego pkt 2.1.1.3. otrzymuje brzmienie: „Kontrolę miejsc przeniesienia na stanowiska zastępcze herpetofauny, w II i V roku po oddaniu drogi do eksploatacji, uwzględniającą stan przed jej przeniesieniem, szacunkową liczebność danego gatunku oraz trendy w populacji, a także jednoroczną kontrolę terenu położonego w rejonie

zlikwidowanych zbiorników wodnych (w następnym roku po likwidacji zbiorników, tj. jeszcze na etapie realizacji), stanowiących miejsca rozrodu i występowania herpetofauny wraz z ewentualną ewakuacją osobników powracających w pierwotne miejsce bytowania. Obserwacje należy prowadzić w rzeczywistych okresach trwania migracji/dyspersji w danym sezonie. W celu wyznaczenia początku terminu obserwacji należy prowadzić wstępne obserwacje warunków pogodowych i aktywności płazów w otoczeniu drogi.”.

otrzymuje brzmienie:

„Dla terenu województwa lubelskiego i mazowieckiego pkt 2.1.1.3. otrzymuje brzmienie: Pierwszą kontrolę terenu położonego w miejscach i rejonie zlikwidowanych zbiorników wodnych, prowadzić w następnym roku po likwidacji zbiorników stanowiących miejsca rozrodu i występowania herpetofauny (kontrola jeszcze na etapie realizacji inwestycji). Podczas tej kontroli należy uwzględnić ewentualną ewakuację (przeniesienie) osobników powracających w pierwotne miejsce bytowania. Ponadto, w II i V roku po oddaniu drogi do eksploatacji należy prowadzić kontrole miejsc przeniesienia herpetofauny na stanowiska zastępcze, uwzględniające stan przed przeniesieniem osobników, szacunkową liczebność danego gatunku oraz trendy w populacji. Obserwacje należy prowadzić w rzeczywistych okresach trwania migracji/dyspersji w danym sezonie. W celu wyznaczenia początku terminu obserwacji należy prowadzić wstępne obserwacje warunków pogodowych i aktywności płazów w otoczeniu drogi.”.

5. pkt 2.67 sentencji postanowienia uzgadniającego o brzmieniu:

„Dla terenu województwa lubelskiego pkt 4.1. otrzymuje brzmienie: „Po upływie 12 miesięcy od daty oddania VII odcinka drogi A2 do użytkowania, dla terenu województwa lubelskiego należy wykonać analizę w zakresie prawidłowości wykonania elementów o funkcji ekologicznej, tj.: przejść dla zwierząt, zabezpieczeń zbiorników retencyjnych, ogrodzeń, zbiorników zastępczych dla płazów, nasadzeń zieleni. W badaniach należy także uwzględnić kontrolę terenów położonych w rejonie zlikwidowanych zbiorników wodnych.

Wyniki analizy należy przedłożyć Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Lublinie w terminie 18 miesięcy od daty oddania przedmiotowego odcinka drogi do użytkowania. Do załączonej analizy należy dołączyć program pięcioletniego monitoringu szczegółowego.”.

otrzymuje brzmienie:

„Dla terenu województwa lubelskiego pkt 4.1. otrzymuje brzmienie: W zakresie skuteczności i prawidłowości wykonania elementów o funkcji ekologicznej, tj.: przejść dla zwierząt, zabezpieczeń zbiorników retencyjnych, ogrodzeń, zbiorników zastępczych dla płazów, nasadzeń zieleni skuteczności działań łagodzących w stosunku do obszarów i gatunków chronionych. Analizę należy przeprowadzić z uwzględnieniem wyników monitoringu. Wyniki analizy należy przedłożyć Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Lublinie w terminie nie później niż 12 miesięcy od daty zakończenia prac związanych z monitoringiem, o którym mowa w pkt. 2.1.1.1-2.1.1.3.”.

UZASADNIENIE

W dniu 9 maja 2023 r. Regionalny Dyrektor wydał postanowienie, znak: WOOS-II.4222.3.2022.MP.16, uzgadniające warunki realizacji przedsięwzięcia pod nazwą: pn.: *Budowa autostrady A2 Warszawa - Kukuryki na odcinku obw. Siedlec - węzeł „Cicibór” (z węzłem) Odcinek VII od km 580+190 do km ok. 598+216 z węzłem „Łukowisko” o długości ok. 18,026 km* (zwane dalej „postanowieniem uzgadniającym”).

W dniu 23 maja 2023 r. wpłynął do Regionalnego Dyrektora wniosek Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, znak: O/WA.I-2.5302.2.2023.JFI, reprezentowanego przez Pana Bartłomieja Ratyńskiego, o sprostowanie oczywistych omyłek pisarskich postanowienia uzgadniającego i ujednoczenie zapisów punktów 2.62, 2.63, 2.64 sentencji postanowienia uzgadniającego, w których organ zmienił treść punktu 2.1.1. (2.1.1.1, 2.1.1.2), decyzji Regionalnego Dyrektora o środowiskowych uwarunkowaniach z dnia 20 grudnia 2011 r. znak WOOS-II.4200.1.2011.MW wskazując termin

prowadzenia badań monitoringowych: dla województwa lubelskiego – pięcioletni monitoring szczegółowy, należy rozpocząć w kolejnym roku po przedłożeniu analizy porealizacyjnej, potwierdzającej prawidłowość wykonania poszczególnych elementów i nasadzeń, jednak nie wcześniej niż rok po oddaniu do użytkowania odcinków VI, VII i VIII. (...) oraz dla województwa mazowieckiego – trzyletni monitoring prowadzony licząc od dnia oddania przedsięwzięcia do użytkowania.

Zgodnie z art. 113 § 1 Kpa, w związku z art. 126 Kpa, organ administracji publicznej może z urzędu lub na żądanie strony prostować w drodze postanowienia błędy pisarskie i rachunkowe oraz inne oczywiste omyłki w wydanych przez ten organ postanowieniach. Istotną cechą błędu, stanowiącą normę dopuszczalności sprostowania, jest jego oczywistość. Może ona wynikać z natury samego błędu, bądź też z porównania rozstrzygnięcia z uzasadnieniem, treścią wniosku, czy też innymi okolicznościami (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 20 września 2018 r. sygn. akt II SA/Po 517/18, LEX nr 2557944). W doktrynie i orzecznictwie wskazuje się, że podstawowym wyznacznikiem oczywistości błędu pisarskiego i rachunkowego oraz innej omyłki w rozumieniu art. 113 § 1 Kpa, jest możliwość natychmiastowego i niepozostawiającego jakichkolwiek wątpliwości wykrycia uchybienia w drodze nawet powierzchownego zestawienia treści rozstrzygnięcia z dokumentami znajdującymi się w aktach sprawy (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 12 listopada 2020 r., sygn. akt. II SA/Ke 362/20, LEX nr 3110051).

W przedmiotowym przypadku sytuacja taka miała miejsce. Zmiana treści warunku obejmuje w głównej mierze jego doprecyzowanie poprzez określenie jednolitego terminu prowadzenia obserwacji. Z uwagi na przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej i oceny oddziaływania inwestycji na różne grupy zwierząt na etapie ponownej oceny oddziaływania inwestycji, skróceniu uległ okres prowadzenia prac z 5 do 3 lat. Niniejsze wynika z treści raportu oddziaływania inwestycji na środowisko przedłożonego w ww. procedurze postępowania administracyjnego. Szczegółowy zakres monitoringu został natomiast dostosowany do skróconego czasu trwania prac, a uzasadnienie w tym zakresie przedstawiono w postanowieniu Regionalnego Dyrektora z dnia 9 maja 2023 r., znak: WOOS-II.4222.3.2022.MP.16.

W przedmiocie zmiany pkt. 2.67 sentencji postanowienia uzgadniającego wskazać należy, że zgodnie z art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094) – dalej zwanej „ustawą ooś”, w analizie porealizacyjnej, dokonuje się porównania ustaleń zawartych w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko i w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w szczególności ustaleń dotyczących przewidywanego charakteru i zakresu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz planowanych działań zapobiegawczych z rzeczywistym oddziaływaniem przedsięwzięcia na środowisko i działaniami podjętymi dla jego ograniczenia. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie (sygn. akt. II SA/Sz 987/14) wskazał ponadto, że z przepisu tego wynika również i to, że dla wydania decyzji ustalającej środowiskowe uwarunkowania nie jest konieczne, aby rzeczywiste, faktyczne oddziaływanie danego przedsięwzięcia na środowisko było z góry znane, chodzi raczej o rozpoznanie wszystkich prognozowanych skutków. W celu rozpoznania faktycznych skutków realizacji przedsięwzięcia, tj. skuteczności zaplanowanych działań łagodzących oddziaływanie inwestycji koniecznym jest przeprowadzenie badań monitoringowych. Z uwagi na sprostowanie zapisów punktu 2.1.1. (w tym powiązanych z tym punktem punktów 2.1.1.1-2.1.1.3) postanowienia uzgadniającego, odnoszących się do terminu i zakresu monitoringu, w kontekście brzmienia przepisu art. 83 ust. 1 ustawy ooś, koniecznym stało się sprostowanie brzmienia pkt. 2.67 postanowienia.

Powyższe nie miało wpływu na merytoryczne rozpatrzenie sprawy i nie wpłynęło na jej rozstrzygnięcie. Zmiana brzmienia ww. pkt. postanowienia uzgadniającego stanowi ujednoczenie warunków prowadzenia działań zarówno na terenie województwa lubelskiego jak i mazowieckiego.

W związku z powyższym należało sprostować oczywiste omyłki i orzec jak w pkt. 1 - 5 sentencji niniejszego postanowienia.

POUCZENIE

Od niniejszego postanowienia przysługuje stronom zażalenie do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska za pośrednictwem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, ul. Henryka Sienkiewicza 3, 00-015 Warszawa, w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.

Na podstawie art. 127a) w związku z art. 144 Kpa przed upływem terminu do wniesienia zażalenia strona może zrzec się prawa do wniesienia zażalenia wobec organu administracji publicznej, który wydał postanowienie. Z dniem doręczenia organowi administracji oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia zażalenia przez stronę postępowania, postanowienie staje się ostateczne.

REGIONALNY DYREKTOR
Ochrony Środowiska w Warszawie
Arkadiusz Siembida

Otrzymują:

1. Wojewoda Mazowiecki
Mazowiecki Urząd Wojewódzki
pl. Bankowy 3/5,
00-950 Warszawa;
2. Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad, reprezentowany przez Bartłomieja Ratyńskiego;
3. Strony postępowania zgodnie z art. 49 Kpa;
4. aa.

Do wiadomości:

1. Mazowiecki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie
2. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Lublinie
3. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie